

Семінар 4. Практичне заняття на тему «Трансактний аналіз конфліктів»

(проводиться методом тестування та вирішення ситуаційних завдань)

Мета заняття. Розвиток у студентів навичок оцінки конфліктності між суб'єктами соціальної взаємодії на основі трансактного аналізу, а також пошуку варіантів вирішення таких конфліктів.

Порядок проведення заняття

Підготовчий етап. За один-два тижні студенти отримують установку на проведення практичного заняття у формі вирішення ситуаційних завдань. Їм повідомляють тему та мету заняття. Дають вказівки на самостійне вивчення літератури та з'ясування основних понять: "трансакція", "поведінкові позиції Батька, Дорослого, Дитини"; «алгоритм застосування трансактного аналізу».

Під час заняття

1. Студентам пропонується тест «Батько – Дорослий – Дитина».

Тест 3.1. «Батько - Дорослий - Дитина»

Спробуйте оцінити, як поєднуються ці три «Я» у поведінці. Для цього оцініть наведені висловлювання у балах від 1 до 10.

1. Мені часом не вистачає витримки.
2. Якщо мої бажання заважають мені, то я вмію їх придушувати.
3. Батьки, як зріліші люди, повинні влаштовувати сімейне життя своїх дітей.
4. Я іноді перебільшую свою роль у будь-яких подіях.
5. Мене провести нелегко.
6. Мені б сподобалося бути вихователем.
7. Буває, мені хочеться подуріти, як маленькому.
8. Думаю, що я правильно розумію всі події, що відбуваються.
9. Кожен має виконувати свій обов'язок.
10. Нерідко я роблю не як треба, а як хочеться.
11. Приймаючи рішення, намагаюся продумати його наслідки.
12. Молодше покоління має навчатися у старшого, як йому слід жити.
13. Я, як і багато людей, буваю уразливий.
14. Мені вдається бачити в людях більше, ніж вони говорять про себе.

15. Діти повинні безумовно дотримуватися вказівок батьків.
16. Я - людина, що захоплюється.
17. Мій основний критерій оцінки людини – об'єктивність.
18. Мої погляди непохитні.
19. Буває, що я не поступаюся у суперечці лише тому, що не хочу поступатися.
20. Правила виправдані лише до того часу, поки вони корисні.
21. Люди повинні дотримуватись правил незалежно від обставин.

Підрахуйте окремо суму балів за рядками таблиці:

- 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19 - "Д" (Дитя);
- 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20 - "В" (Дорослий);
- 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21 - "Р" (Батько).

Розташуйте відповідні символи в порядку зменшення ваги. Якщо у вас вийшла формула ВДР, то ви маєте розвинене почуття відповідальності, в міру імпульсивні, безпосередні і не схильні до настанов і повчань. Вам можна побажати лише зберегти ці якості й надалі. Вони допоможуть вам у будь-якій справі, пов'язаній зі спілкуванням, колективною працею, творчістю.

Гірше, якщо першому місці стоїть Р, категоричність і самовпевненість протипоказані, наприклад, педагогу, організатору, словом, усім, хто переважно має справу з людьми, а чи не з машинами.

Поєднання РДВ іноді здатне ускладнити життя власнику такої характеристики. "Батько" з дитячою безпосередністю ріже "правду-матку", ні в чому не сумніваючись.

Д на чолі пріоритетної формули цілком прийнятний варіант, скажімо, для наукової роботи. Ейнштейн, наприклад, одного разу жартівливо пояснив причини своїх наукових успіхів тим, що він розвивався повільно і над багатьма питаннями замислювався лише тоді, коли люди перестають про них думати.

Але дитяча безпосередність хороша до певних меж. Якщо вона починає заважати справі, то, значить, настав час взяти свої емоції під контроль.

2. Студенти пропонують завдання, що містять конкретні ситуації. Ситуації, описані у завданнях, вони мають оцінити з урахуванням трансактного аналізу. Вирішення завдань обговорюється у навчальній групі.

Завдання 1

Проведіть аналіз міжособистісної взаємодії та оцініть його конфліктність у наступній ситуації.

Підприємець звертається до податкового інспектора: «На якій підставі ви наклали штраф?». Інспектор: "Давайте розберемося". І, використовуючи документи, пояснює причину штрафу.

Завдання 2

Проведіть аналіз щодо конфліктності міжособистісного взаємодії у наступній ситуації.

Керівник запитує свого заступника: «Як ви думаєте, що потрібно зробити, щоб виключити запізнення на роботу співробітників?». Заступник: "У мене є деякі міркування з цього приводу".

Завдання 3

Проведіть трансактний аналіз щодо конфліктності міжособистісного взаємодії у наступній ситуації.

Керівник звертається до свого заступника зі словами закиду: «Ви не змогли забезпечити своєчасність виконання поставленого завдання». Заступник: «Мене відвернули сімейні обставини».

Завдання 4

Проведіть аналіз щодо конфліктності міжособистісного взаємодії у наступній ситуації.

Начальник відділу наприкінці робочого дня звертається до співробітника з проханням залишитись після роботи для складання термінового звіту. Співробітник відмовляється, посилаючись на втому і те, що робочий день вже закінчився.

Наприкінці заняття студентам можна дати психокорекційні вправи для самостійного відпрацювання вправи 1 та 2